

КЪМР-ни Башчысы

Арсен Каноков Къол кюч бла тюрюшюнуу халкъла аралы федерациясыны дипломуна тийишли болганды

Къабарты-Малкъарны Башчысы Арсен Каноков «Къол кюч бла тюрюшюнуу» федерациясынын чыккыч члендиги бардырыгуа улуу кыйын салгыны ючюн» деген диплом бла сауғаланганды. Аны юсюнден эришюле ачылыганды, спортуу бу тюрюшюндө халкъла аралы федерацияны (МФРФ) тамгасы Сергей Астахов айтханды. МФРФ-ны оючулары эришюле бийик даражада къуралгандарын да белгилегенди.

Сергей Астахов айтханды, чемпионатны Къазахстан эм Убекистан да кестеринде бардырыгуа оюнуенди, алай федерация ю Къабарты-Малкъарны сайлаганды. «Алганды да республикага келип, КЪМР-ни Башчысы бла тюрюшен эдик. Биз мында спорт, энци да къол кюч бла тюрюшюнуу кыйла айынгандарын көргөндө сора сокууранманганыбы оюнуубузга. Былла халкъла аралы эришюлен къуруу ол кыйын эм финансал жаны бла да боргынчы иш болганды белгилерди эдим.

Алайсы бир споруда да бир жетишим да болмайды, халкъла аралы даражага жетреге да кюлдө келмейди. Регионуу власть органдары аны анылап, спортчуларга тийишли тутучулук этедиле», - деп къошханды Астахов.

ПАРЛАМЕНТ

Социальный тэлеулеге кереди кеплени жашау болумлары

РФ-ни Социальный страховани фонду регион бөлөмю жемауатны социальный аркинликтерини толугарын жалчытуу жаны бла иги кесек иш тамамлаганды. Ма аллай оюмга келгенди КЪМР-ни Парламентини депутатлары «правительство сагытады», ол къыран учрежденини тамгасы Сафарби Инжжикову бийилни 9 айына этилинген ишлерини юсюнден билдирууне тынгылаганды сора.

Ол айтханды кере, фондуу файдасы белгилерни бу кезюондөн эсе 34,5 миллион сомга неда 6,9 процент кеп болганды омада 535,9 миллион сомга жетгенди. «Страхование этиленген араларында аруу, болжалы халда ишлемей къалгандыга, сабий тапкан аналарга да къырал тохтадырган ачка толусулай теленди. Тогуз айны ичинде аллайла деп борчуу халда алынган страховой взносла 477,5 миллион сомну тутханды. Ола жыллык көрөмюндө 81,4 процентди. Производство ачыгандыга неда усталыгына кере къыруу алгандыга деп борчуу халда алынган страховой взносла да 57,9 миллион сом (78,6 процент) болганды», - дегенди Сафарби Инжжиков.

Социальный страховани фонду минде бек улуу проблеманы туура этгенди: социальный страхованины башында сагынылган эки тюрлюсюне да страхователле взносланы замандында телемеи, улуу борч жылганды. Производство ачыгандыга неда усталыкларына телемеи къылган ачка жылны алындан бери 367,6 миңг сомга болганды, бийилни 1-ни октябрине дери уа ол 22,4 миллион сом эди. Борчуу болган страхователлени саны 2281 жетгенди.

Къонакбайлык

Сириячы студентле Черек ауузун жаратхандыла

Республикада тыш къыралардан келип окутуган студентле аз тюрлюсюне, аланы санында Кавказдан диспоратаны келечилери да. Жаш къауум эски эм узакъ Ата журтларын юсюнден кеп хатар да эшит турган болур, алай мында адалла кылаи жашагандарын кеси келери бла керегенде итиси уа кыйда. Ол себепден КЪМР-ни Аслыны информатсия органы, жемаут энци дин организацила жаны бла министрство бир нечежылы ичинде тыш къыралардан келгенде бла жершерибиз ийрек шыгырей болур ючюн комплексли иш бардырылган турды.

Бөлөмюна таматасы Фатима Жирюкова эм университетте оору тилден кафедраны доцент Эмма Кокоева болгандыла.

Сириядан келгенде жарык келю, колортеги ойнарга сюйген адамла болгандарын сезме.

Социальный жалчытыу

Жумушлары терк тамамларга себеплик этген ара

Нальчикке кеп функциялы ара бийел 28 миниге жуук кырал эм муниципалы жумушла толтуруларды. КЪМР-ни Экономиканы айнытуу министрствосунан билдиргенлени кере, ары келгенлени саны айдан-айга эсе барады. Сев ючюн, жаланда октябрде анда 5,5 миң адамны жумушлары жалчытынганды.

Хайрылануучулары асламысы ары жерлерин кадастр учётка салуу, медицина страховани этиу, миллион сатуу-алуу неда регистрация этиу соорула бла келедиле. Тыш къыралла министрствосунан билдирген лаччыгъарга эркилик берген ласпортуу этреге сюйгенде да аз тюрлюсюне.

Кеп функциялы ара бийтер ишлеп башлаганды. Анда «бир терезе» деген амал бла 199 тюрлю жумушла бериледиле.

ОМАРПАНЫ Мурат.

ВЛАСТЬ ЭМ БИЗНЕС

Элбрусну тиресинде багъалагъа жангыдан къараллыкды

Аны юсюнден Элбрус району администрациясыны башчысы Малкъарлы Аслан ол тиреде предпринимательле бла тубешиуде айтханды. Кенеште районуу прокуроруну орунбасары Азамат Кожоев Элбрус энци администрациясыны башчысы Курдланлы Узев къатышханды.

Сюзюллок шартла, ишле кеп эдиле. Артыкда бек а улуу эс энчи экономика зонада турист «рекреация журтланы, мекямланы чеклерине тоштен жеру учаккала бла байламлы болганды». «Элбрус» курорт къурулганы-Малкъарда турист кластерни къурууан «Север Кавказны курортлары» ОАО-ну проект жашауда бардырууну биринчи кезюоню тошгенди. Минги туау тиресинде проектелини жашадыруу эм къурулуш ишлерини бардыруу 2014-2016 жылладе къыстау алынрыкъдыла.

Бюджетте Элбрусну тиресинде болган турист инфраструктура, аны техникасыны багъалары тохтадырыла, хайрыланла турган объектени турист кластерге кошулурларын эм аланы мындан арасында айнууларын планы жарашдырыла.

Малкъарлы Аслан предпринимательге энчи экономика зонага кирген жерлеге ийлек этиу толордирилмеилигин анылап ханды. Сев ючюн, ол неда бу жер муниципалитетле ийлегинде эсе, ол аны ийлегинде къаллыкды. Федеральны ийлекде эсе да, анга ояну федеральны властыла этериди. Аренада алынган жерле энчи экономика зонага тоштеле уа бирини он жылны ичинде алны хайрыланганла кык телерик тюрлюсюне. Жерлени ишери уа ОЗЗ-ны резиденттеринден арида кючюн жакъ алыкъдыла. Ола участканы кадастр багъасына кере болукды.

БИЛИМ БЕРИУ

Россейни миңг иги школуну санында

Чегем районда Звездный элени орта школу «Россейни бек иги 1000 школуну деген битеурсей базага кийрилгенди. Март айдан башлап школуну администрациясы эм жюз школуну «Россейни бек иги 1000 школы» деген проектте къатышып башлаганды. аны чекеринде «Олимп» деген школунаны халкъла аралы олимпиадаларында да билгилерин сынагандыла. «Олимпни» муниципал регион эм округ этиларындан сора Звездный элден къырк беш школуну Москвада бардырылган финалгачы кырылдыганды.

Фестиваль

Биринчи кюн алаамат оюнла кердюк

18-чи ноябрде Нальчикде «Сцена без границ» атлы Шимал Кавказны драма театрыны III фестивалы ачылганды. Анга Ингушетиядан, Ставропольдан, Кабардадан, Дагестандан, Адыгяндан келген эм къулийланы къыйсын атлы малкъар кырат драма театр бла Али Шогенкулов атлы къабарты къырал драма театрыла къатышырыкъдыла.

Хар замандана, фестивалда жюри ишлеринди. Анга биличлыкны Москвадан келген РФ-ни СГД-сы миллиет драматургияга жууалы кабинетни таматасы, театр кесаматны Марина Корчак этериди. Дагыда ара шахардан профессор Сергей Никольский да болукды, Шимал Кавказдан Светлана Шахлахова бла Михаил Бабкоев ишле киргенди. Биеден республиканы Башчысыны советниги Уналаны Аминат, СГД-ны таматасы Майя Фирова, поэт, «Заман» газетни баш редакторуну орунбасары Бейпаланы Мутали эм режиссер, профессор Мухамед Черкесов кошулганды.

БАИСЫЛАНЫ Марзият.

Билдирюу

Жемауат бла байламлыккыны кючлендируу муратда

Къабарты-Малкъар Республиканы шахар округларыны бла муниципалны районларыны жер-жерли самоуправление органдарыны ишлери къыйматлы болгандарын бла къауууларын билдируу муратда жемауат Интернетни юсюне бла соору этиледы.

СОЦИАЛЬНЫЙ ЖАЛЧЫТУУ

Къошакъ билим алгандыла

КЪМР-ни Адамланы иш бла жалчытуу арасыны республикалы программаланы жалчытуу бөлөмюна таматасы Заур Тхашиди айтханды кере, бий уруну рыногунда хайрылангыржа жарарыкъ къошакъ халда 810 адам билгандыла. Ол амалны хайрындан 810 инвалит иште тохтагандыла.

Къайгыты сөз

«Сизни бла бирге бушуу этебиз»

Къабарты-Малкъарны Элбрус районуу администрациясыны башчысы Малкъарлы Аслан тюрлю Минниханова къайгыты сөз берип, телеграммала жибергенди.

«Къабарты-Малкъарны Элбрус районууу власть органдарыны эм кепмилетли халкъны чандырылган эм энчи кесим Сизге энци Къазанда атлардылган самолета ийлен пассажирыны эм аны экипажны ахуларына бла жуукъларына, улуу бушуу этип, къайгыты сөз береме. Сизни жашгыгъыз Ирекни ачы хатары бизни чач толкерибизни ырге сюегенди, быллау унутулмазлык ачыу сынагандыгъыз бизге бек къыйын кереюнгенди. Хайт деген жыл санында аны ёмкору козлогенди, кеп иги умутлары толмай къалгандыла. Жашгыгъызы былай ажылаи ёлгенни ачыууну басарла сөзле тапхан къыйынды. Сизни ёмкоруде сау болмазлык жорек кыйындыгъызы биз кеси бушуубузга керебиз. Аны ачылыгын таза жорекден сезебиз, сизни бла бирге бушуу этебиз», - деп айтланды телеграммала.

Шимал Кавказ кюн сайын
2 бет

Бек бай адамла
3 бет

«Адамгъа бир зат бла жарарын эсем - насылпыма...»
3 бет

Жашауунда аны жаяу жолчугу
3 бет

Ахшы урунганланы энчи белгилегенди
4 бет

Биреуроссей эришуледен - кюмош майдал
4 бет

Социальный төлеулеге көреді кеплени жашау болумлары

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Теленмей қызған ахчаның мурат біла қыошак мадарла да этилгенде, ол санда «Страховой вносланы төлемегенни азайту жаңы біла шикі құрауно юсоуден» бурірук чығарылғанды, хар белгилениген иш ючди жууалпы болғанына да тохташ дырылғаньдыла. Республиканы прокуратурасы эмда Суд пристауаны федеральный службасыны КМР-де управленисы біла да бирге ишеу андан ары бардырылды.

машинала эм башха техника керекле біла жалчтыруну юсоуден айтқанда, ол жумушлагыа 64,1 миллион рубль бюджетни 72,7 проценти қыратылғанды. Ол а бытырдан эсе 11,4 процентге асламды. Сақьатланы 83,9 проценти техника керекле біла жалчтырылғанды. Ол а РФ-де бек иги керюмдиго саналады деп эсгертенди Сафарби Инжиковок.

Сафарби Инжиковок Социальный страхование фондуно бөлюмоно 9 айга кыоранчлары біла да шагьерй этгенди. Ала белгилениген өлчемни 71,4 проценти тутадыла. Битеу да 1,5 миллиард сом қыратылғанды, аны асламысы кырал тохташдырган социальный жумушлагыа бөлünгенди.

Оп билдиргенча, бир-бир граждандлагыа санаторийлеге пүтвекланы багыларын төлеуе быыйл 12 миллион сом қыратаргыа белгилениди. Тогузы айны ичнде 1,9 миллион сом қыратылғанды. Ол ахагыа 710 пүтвэка алырды деп 27 кырал келишим этилгенди. Кереклисы уа андан иги да асламды - октябрьди ал кезиулеринде пөтөларды болған раждандандан 3236 заявка берилгенди.

Докладчы депутатланы эслерин ма былай шартха да

бурьанды: Тырнауазуну воьлфрам-молибден комбинатиды ишлеп турғанлай ауругьан негда ачығдан адамлағы ахма төлеу ючди, 1997-1999 жыллада Социальный страхованиге бақьдырырға федеральный бюджетден бөлünген ахчаны өлчемин вьсдюрюно жолны да кьайтарылмай турды.

Парламентарийле КМР-ни Правительствосуна ол борну кьайтүрнуо кьайгысын этерге кереклисин эсгертенди. Андан сора да, пөтөларды болгылағыз санаторийде бақьдырырға федеральный бюджетден бөлünген ахчаны өлчемин вьсдюрюно жолны да кьайтарылмай турды.

КМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Жолну - Олимпиаданы программасына кіре

Сочины бек орамларынды бири болгыа Сочи - Курорт проелекта автортранспорту жюрюю схемасы торленгенди. «Эди энчи энчи автомобиль бек көп арады жасалған. Буртюр микрорайонда жаңы көп біла бараллыкьдыла - 20-чы Горнострелкьык аты ордан, проспектин дубэвру болгыа Ясногорск орамга кыошулардан оран біла» деп билдиргенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине шахарны администрациясында.

Сочины мэриясында бек ишондыды біла жаңьгылыкь жашу журтлана кварталарына барған жоллада автомобиль пробканы азайтырғына. «Бығханы эм Сочины кыталары біла барғын жол жузуно тыюды - эки километрден аз аспайырақды. Аны крайны Олимпиада программасыны чеклеринде ишленгенде 670 миллион сом қыратыл», дегенди Краснодар крайны Олимпиадада хазирланы жаңы біла ишлеши жашауда бардырылға департаментини келечисини.

Трамвайла чығарған завод кыураллыкьды

Волгоград областьда кыурал электротранспорту чыгарын туруклу предприятисини кыуралга айтқанда. «Заводну ишлеуно юсоуден келишим губернатор Сергей Боженов Екатеринбургти ишди халда барғананды, «Синара»-транспортыны машинаы, деген компанияны оноучулары біла тобушегенде итилгенди», деп айтқанда ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине областны правительство-ну пресс-службасында.

Мында өлкенирано кіре, компания Волгоград регионга электротранспорту тутаркы эм жумушларын да заманларнда тамамал туруклу предприятие кыуарыкьды. Ол шёндюго илземле келишим, Европаны шахарларны асламысын да хайырлангыа предприятисиди. Биринчи кезуде составланы жумушларын эму ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине біла қыралда орыны бойын кезиуде уа трамвайланы жаңьгырын кесинде чыгарыду. Аны біла бойлыкы инвестицияга көп бөлшекке болуқьдыла, ол а муниципалитетте, инвесторга да фойдалыды.

Эл мюлкіно айнытыгыа - 3 миллиард сом

«Астрахань областны элпери айнытырға 3,5 миллиард сом қыратылкьды, аны 1,2 миллиард сумун - федеральный қазна, 1,5 миллиард сумун а регион берилгенди. Қазгэтонин жер-жерли бюджетке эм бюджетке болмыған организацияла бөлшеккьды», деп айтқанда областны правительство-ну пресс-службасында. Областы Эл мюлк министрствосу алғадан этенд тереуге кіре, 2020 жылға дерн бир мингден аспам юленди, аламы жармы жак юйорледиле, жашу журт болумлары ирилдендирилди.

Эл районода 6 спорт объект, 12 фельдшер-акушер пункт эм зрочлыго офиске, 1414 собий оқыржа шиколь ишлиенирилди. Андан сора да, комплексти эйле ишлерге деп проекте жарашьдырылғаньды.

Келешимни кыабил кёргенди

Майкоуну технология кырал университетини Жуужь Востокну бьш вауу біла бирини ишлерге келешимни кьабил этгенди. Аны юсоуден ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине біла қыралда орыны бойынлыкьдына факультетини деканы Фатима Пафова билдиргенди. Ливаны эм Иорданияны аны вузалары біла ишлеуно юсоуден келешимни кыабил этну росеияи білиму, илму эм культураны билим беруюно халкыла аралы рыногуна кыорша себеплик этеркиди, дегенди ол.

«Жуужь Востокну кыралларыны студентлери Адигеяго оқыржа сыйон кевелде. Ала бизни регионьдузу көп иги элаторы ючди жьратыдыла - иги куаа жьратыдыла деп келерке, дегенди быи жьратыш хажьгорларны, менталитетини бир бирге уышгаларны, психология жаңы біла бир бирини терг анылай билгенлери ючди. Шёндю биз байллыкьдына кевгерте, аланы билик илму даражаға көчере баробыз», дегенди Пафова.

Майкоуну Кырал технология университетини планларында Сирияны эм Турцияны вузалары біла да алаил келешимне этерге мурат барды.

Коммунальный жумушла ючон хакь төлемегендеден кыбаты суарыкьдыла

Инугыштыны башчы Юнус-Бек Евкуров коммунальный жумушла ючон хакь төлемай турғыланы кыты жуужька тартырғы, ишди ючон кытамьге деп буйрукь этгенди. Аны юсоуден ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине республиканы башчысыны пресс-службасында билдиргенди.

«Коммунальный төлеуге, ол жаңы біла барчланы берн - бек мағыналы ишлерде эм асламы тамам этере керекди, дегенди Евкуров. Аны айтқанды кіре, шёндю кезуде ол борчланы тамалу суыкьткени оноучулары кыабил ишленгенлери ачыкьларкы шортды. «Төлеуни жымьгуга республиканы прокураторлары, кырал ырысканы министрствосу, жер-жерли саморуауленганьды оргарлы кыатышыркьдыла», дегенди Инугьштыны башчысы. «Приветствую уа энчи комиссия кыуралғанды. Ол төлеуле не эгойланьды оноуларны суварькиди, өтюрэкт сьетпаны, урианган ачкьланы ачыкьлоу біла көреширкиди».

Америкалы фотографдан - мастер-класс

Дуниягы аты айтылган аскерини фотожурналист Стенни Грин Грозный шёндюго искусстволарны арасында «Lantier» деген чеченни фотобукаға кытышканын біла мастер-класс бардырғанды. Чеченни фотограф ары келген жашы келгелерине олар 20 жылыны ичнде алған суратларын көрзеткенди, бек кылай ишленгени жашырылкыларны біла шығары этгенди, аскер журналистиканы юсоуден халқа айтқанды.

«Чеченге не эс бурпу тургалы 20 жыл болады. Мен мында көп сейир адамьге тобеуге, аладан асламысы менни иги шувьлорымдыла», дегенди Стенни Грин.

1994-чы жылда 2004-чы жылға дерн Грин Чеченде 20 кере болшы. Оны 5 минг сурат алтыды. Кесинде оқыллыкь ишди «Ашакь жар» деген кытабында жьзгенди, кытап 2004-чы жылда басмаланганьды.

«Аланн» юбилейне - төртсағатлыкь концерт

Шимал Осетияны «Аланы» деген кырал ансамбли 75-жылкы юбилейи төртсағатлыкь концерт біла белгилегенди. Юбилей концертте Шимал эм Ю Осетияны башчысы Президентини Шимал-Кавказ федеральный округда тол келесин Александр Хлопонин, Абхазияны, Арменияны, Шимал Кавказны республикаларыны келеширни келген эдиле. Сыйлы кьонакьланы санында Россияны сыйлы артисти Надежда Бабкина, Пятицкий Хар, Игорь Монисевни ансамбли бар эдиле. Концерт программасы 30-дан аспам телекомпания жьзип алтыды.

Ростовда - кызакькылад кедет корусп

Аны юсоуден «Ростов областьда кызакькыла жамауатпагыа болушы» деген губернатор Василий Голубев кьабил эткенде кызакькыла программада атылды.

2014-чы жылда Орловск району Орловск элине кызакькыла корусп эм Татарстан шахарла теңизик кызакькылад кедет корусп ашыркьдыла. 2015 жылда уа Новочеркьскте Мариник гимназияны мурдаоруд кызакькылад кедет корусп куурут мурат барды. 2017 жылда билим берик алаиди укрежденила Азов району, бир жылдан сора уа -Бовкувк району Каргинска станицасында, 2019-2020 жылда уа Цимлянск шахарда ишлеп барлашыркьдыла.

Ростов областны жаңы кедет коруспла кууруга 4,8 миллиард сом берил мурат барды, деп айтқанда уа губернаторны пресс-службасында. Аны 4,7 миллиард сомун областны бюджетинен, 0,9 миллиард сомун муниципальный бюджеттен эм бюджетде болмыған источникнен берилдирилди.

Форум

Проходна районну Солдатск станицасында элли жаш төлюно биринчи республикалы форуму болғанды. Маданият юйде «Жаш төлю ишде» деген ат біла барған жыйлыгуга республиканы районларыны асламысында, Нальчик шахардан да көп адам келгенди.

Жаш төлю кымылғау кюч ала барады

Кьонакьлағыа прохладнчы жашла біла кызыла энчи киимлери біла тобеугенди. Форумда уа районда собий чығармачылыкьны «Анджин» аты арасына жүюрген сабиле кьондан ишленген тюрлю-тюрлю затланы кёрюрге болуқь эди.

Белгилениген заманда «Жаш төлю кымылдау-2013» деген форум ишин башлайды. Аны да кьонакьбайланы волонтерлары уллу болмаған сақна ойна ачадыла. «Биз жашыбыз, акылыбызды ариуьыз, саулыкьлуьыз, бизни кючюбуз да анды!» Жалаңда биригил кыярнуу боаллыкькыбыз, муратларыбызғыа да алай біла берилебыз!» Прохладна район кесини баргытаны да алгышылайды! - деген чакьрылуа біла жыйлыу кууанчды халда ачылды.

Проходна району башчысыны куулугун толтурған Анзор Ашабоков, жыйылған

ланы алгышылай: «Прохладнчы жаш төлюге биюгон керти оқына уллу байсаньды. Республикада биринчи жаш төлю форум мында бардырылғаньды біла барыбыз да бек кууанған айтып, ол толмай кыалкыкь төлюно, дегенди.

КМР-ни билим беру эм илму министрини орунбасары Барасби Абазов а форумну муратларында бири жаш адамлағы ариуьыла шувьлукьну ючюлендирилме болғаньды туру кулюденриу болғаньды айтып, ол толмай кыалкыкь төлюно, дегенди.

«Юзи била форумга келгенле «Общественные молодежные совещательные структуры», «Добровольчество», «Жаш

төлю біла ишлеуде специалистле», «Социальный проектле», «КМР-ни эл мюлкіно айнытыруу программасы», «Лидеры органов ученического самоуправления» деген секцияла жууашини, алада ишленгенди.

«Жаш адамлағыа дерсени республиканы билим беру эм илму министрствосуно бөлюмоно таматасы Татьяна Касьянова, Асламы информатиса органыла, жамаут эди дин организацияла жаңы біла министрствону бөлюмлерини кулукьчулары Залим Шибэуов, Улбашланы Джамиля, Ратмир Калов, «Жаш төлю проектле эм программала жаңы біла бөлюмо таматасы Жаппулына Муса, Россиялы Элли жаш төлю союзну регион бөлюмоно башчысы Керим Бербеков, «Таза жюркеле» жаш төлю жамаут организациандан Азамат Абуэзков, Аслан Бербеков да бергенди.

ХОЛАПАНЫ Мармат. Суратны автор алғанды.

Сириячы студентле Черек ауузуң жаратқандыла

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Алайда сураты этген таулу кьаттылада миллет беркерлекисини эсеп, аланы да киимей боламьдыла. Озы біла маршур-тубузгыа кіре Оьгары Малкьар эйле барабыз. Элни ичи қыал этпеп, баш жаңьдына Ишкертти сууку кьатында тохтабыз. Байландан кьарсаң, демениги кыалана, эски журтла да тюз да қыол аяздаңадыла.

Харун кёңгюнчюллекге дерн Малкьар аууздун кыалый эйле болуучулары, атылары айтылған адамланы юсперинден, кьапарланы, жерлени сейир халпарлары да айтыды. «Малкьар миллет бир заманда да кьошуларына біла кыайгы кьураматъанды. Кеси кыайыны біла ишленген ырыскысын ашагыанды, жер сорюп, мал тутуп

Элбрусну тийресинде бағьалағыз жаңьгыдан кьараллыкьды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Сэз ючун, туристлекге хакьсыз солчу кючле кууарга тийишлиди, курортда солчу зауукьлу озарча мадарла этилсинле, туристлени тюрлю-тюрлю ақиллағыа кьатышшан кьырағыз эмда аламы осыларны эсе алыгызы. Бағьаланы политикамы тамыры біла тюрлендиргенди, курортда битеу адамла бирча эркин солурча болумла кууарга кереклисин унутмайкь», дегенди ахыранда Малкьар ул.

Ол кюн энчи жаңыны адамларыны келлерине да бирча уышған уышакь бардырылғанды. Бюгонлюке предпринимательле Элбрусну тийресини айнытыру эм жашнаыну битеу мадарларын этерге хазырдыла.

сакь болсагызы, адамла сізге союлю келликди, аны біла бирге уа курортну экологияны ириленирилди», дегенди дағыда райоуну администрациясыны башчысы.

«Бу тобеушине арада байламлыкьны кючлейди, жаш адамла бир бирге жууугуаракь, кыышаракь боладыла. Аллаий огурулу ишчи мындаң арысында да бардыра тууругыз керекбиз», деп чертгенди Байсылына Харун да.

Конкурсда бөлюмоно иши хар жаңы біла да тинтпелеси: шахарлы, социальный төлеулені замандына этиу, адамланы жумушларын тийишлисиз алаңыңы, ведомстволаны араңында байлалыкьланы тохташдырып, кырал магьналы проектлени бардырынуа гражд

Алиса ТАРИМ. Элбрус муниципальной району жьр-жерли администрациясыны пресс-секретары.

Жетшим Район бөлүм - алчыланы санында

Пенсия фонду эм иги жьр-жерли бөлюмон билер ючон, жы сайын бардырылган конкурсда Терк районуна управление СКФО-де эм игилени саныны киргенди эм «Федеральный округда Россияны Пенсия фонду эм иги Управленийсы» деген номинацияда диплом біла сауғатыланғанды.

данланы кьатышдырып. Районда управленийны башчысы Майгь Дадохова белгилегенди, сайынған борчланы ала бөлуюмо специалисттери кесилени ишлерине жууалпы кьзден кьарғаньдарыны хайырындан толтурганьдыла. Мен аланы барысында да ыразылыгымы билдиргенге сюеме, дегенди ол. Бу жетшим бөлюмоно таңырылган биринчи тюрлюдө. Алай ол 2005, 2012 жыллада Кьаабарты-Малкьарда эм игие саналған эди, деп билдиргендиде Терк району администрациясыны пресс-службасында.

ХАБИБУЛЛАХАНЫ Зульфья.

КУРДАНЛАНЫ Сулемен.

Биринчи кыю аламам оюнла кёрдюк

Ахыры. Аллы 1-чы бетди.

Айтрга керекди, фестивалдын биринчи куюн аламам этгенди. Кюндюз Малкяр театра Ингушетия Республиканы орус кырал музыка – драма театры Н. Гоголь «Кыатын алыу» деген комедиисын кёрюткенди. Ингуриде уа Староволонь М. Ю. Пермонов аты академиялы «Знак почёта» орденни жюрюктен драма театры У. Гюлсон «Сотворившая чудо» деген пьесасын кере салынган спектаклиси ойнагандыла.

Кыяраплана билгенлерине тошконебис. Бу болг да алай эди. Айтрга керекди. «Кыатын алыу» театры репертуарында эртенден бер турды, ол Москвада окуган студияны диплом оюну эди. Энди жаш телюно да куюшуп, алай жангырткандыла.

Спектакль, орус тилиде бара кетип, сунмай тургундай актёрлар ингуш тилиге кёргөнгөндери, ол аны салганла, анга кыатыншаанла, деп тилли болуп тапкан, ооннга тап келигнен амам болгунанна тошконебис. Орус тилденге, музыканы, кийимдени да ингуш тилине келиштиргенери, актёрланы бийк

«Сотворившая чудо» сюжетин жашуудан алышканды. Сокур, тилдик, сангыруу кызыкчы Элен Келлер Анни Солливеэнге туюбегинден сора, жашууга кыйынга, ардак берилги алам профессор болды. Бу жоректе жетген пьесасага кере салынган оюнну хар суратын актёр факультеттеги студентге окуу пособие деп кёргоздорды. Анни блэ Эленни араларында ал кезинде болуону, устас аны бир жүккү пьозегере, юйрегере юрөгөн сурат а ачы спектакльды.

Бу фестиваль айтылгыкы Станиславский койбейине аталуу Шимал Казазы театрларына аны системасын жорукларын кийригуге жораланган «тегерек стол» да болууду. Мени оюмура кере, «Сотворившая чудо» ол жаны блэ

Мухамед Коздоков

фессонал актриса блэ болу чыккы. Аурулу сабий бирде сахнада жан-нынрчык кибик эди. Атасы, анасы бир торпо адам кылгыккыга койретпалыган сокур, тилдик, сангырау да Эленни сыфатын алай, жорек коо, сахнада болууга толу икычуу дур керек эди. Баранковла бла Буржк, болмаганна аламам сыфатла куюрап, кырауучуну аламам толу алгандыла. Ол ингуриде, сэвэсоз, актисаланы кезинде холрамлары эди. Устас аурулу сабий икычуу, ол да аны кеси

«Кыатын алыу»

Сэвэсоз, Гогольну бу комедиисын театрыла бек сюйгөн чыгармаларында бириди. Ол, богонночю куюнобозе бек келингендин сора да, режиссёрлуга, актёрлуга да хунердени ачыкларга эг оң береди. Ингуш тилины оонкандына аны толу кёрдүк. Музыканы эркин хайырлап, жомаккыга жууук амалланы да куюшуп, орус, ингуш тилини да кыатыншаан, режиссёрланы А. Кроковни блэ В. Гогольвон, актёрланы устакчылар да бириги, жарактан оон салгандыла.

«Кыатын алыу»

устакчылары бла, сэвэсоз, оон кырауучун эсинде кылады. Эр кишини юйор кыраууга кыоркыганы бир кесек ауанда кылыгынча кёрсоне да, театр ким да оийор кыраууча спектакль салганды. Фахмули актёрла А. Дьянов – Подкопонин, М. Чакиев – Кочкарёв, Р. Евлгов – Анукич, В. Базоркина – Агафья Тихоновна эл башкарла да аламам сыфатла кырагандыла.

Биз бу турпалы эртенден таныбыз. Сентябрьда ол, Нальчикте гастролига келип, Чеховну водевильтерин кёргозткенди. Хар аны блэ тобешчык сыын актёрланы ахшы шолканыра, чамны, драманы да керекли

«Сотворившая чудо» Староволоньну бу жолукканы бла да биз мындан ол жыл алгач танышканыбыз. Ол заманда окуна ангылаган адик театры бийк устакчысы. Бу жол а группа билени кырауучу ары дери хазна сынамгаган, ючлюю эмчиля турдууган оюнну келтирди. Ол драматургияны устас куралгызаны сеубегинден адимлыккы, сыйкемеклини юсонден аламам спектакльды.

«Сотворившая чудо»

ююлоло оюнду. Хар сураттан сора, анга толу икычуу, энчү уе болды, актёрла не зат бла сейророндиредиле деп, сахнадан кезибозно алмай кырап турдук.

Актриса И. Бараничовна устаны сыфатын толу ачыклар ючюн, тилдемени хардыкчыларын, тилерин да билгенди. Эленнге (О Буржк) кырай а, ол сабий кызыкчы болгунанна ишеклигибиз жок эди. Кызыкчыга а 24-жыллык про-

анасына оийоп, арада тууган улуу адимлыккы, жылылыкка залг да кёргөн эди.

Алай кёргогер тошмөйдөи спектакльдин сора жаш адамла, актёрлага барып, аны алгышчылагыларын, суратта тошгөре оюмура деп тилгенерин да. Бу жол алгач болг.

САРАККУЛПАНЫ АСИЯТ.
Суратланы автор бла **Р. МАМИЕВ** алгандыла.

«Адамлазга бир зат бла жарактан эсем - насыплымма...»

Эстерли

Бийыл ноябрь айда Кыяраты Малкярны халккы жазуучу Сюкумаланы Жагфардун хунисын алышдырганы тамам жыл тоду. Ол малкяр адабиятта энци, белгили үз кыйынгаланы санына киреди. Аны себепли 1985 жылда анга республиканын литературасыны айнагырга салган кыйынга ючюн КЭМР – ни Баш Советини Президиумуну Сыйлы грамотасы берилгенди. Ол Кыяраты – Малкярны искусстволарыны сыйлы кыллукучууду.

Жагфардун хунисын

Жазуучуну бийк адимлыккы шартлаа, жашууга айтыр кырамы болганнарны а жуукчылары, тенгерги боюндокле да чертенгейи турдыла. Жашуу алай иги билген, терен ангылаган адам жазалык эди «Боксон кыадаар», «Ырзак», «Следствателны хазыры» деген чыгармаларын, «Дерти кыаматриполиганы», «Мени сэвэсоз, малкяр драматургияны айнаугу да улуу себептик этгенди. Алай бу эстерлиде кызыгыны аны проасына бурлукусу.

Жагфардун хунисини аламатылыгыны хайырыдан болуп, ол малкяр адабиятта биринчи трилогия жарны кирдирген да. Аны биринчи китобы «Дерти кыамады». Ол 1976 жылда тошгөди окуучуларыны кылаптары. Анга автор малкяр халккы Совет аласы тохташчырылгычтын сынаган кыйынгаланы юсонун алаптыды. Эмиланы Жамбот а, унугу туруп, арта уа, кыоркмай, бузгуоулары барындан атып, жангы жашууга итингенелени жыймык сыфатды. Азылыккы ючюн ол жаным, кызым да алмайды.

1979 жылда романы «Кыруу боюмлемай» деген ат бла экинчи кесеге басмаланганды. Мында жазуучу коллективизацияны жангы кыа кырам бла сюереги эткенди. Халккы юйрөгөн жашуу кызыкса заманын ичинде башка жананы турганы себепли адамланы орталарында ангылашынаулуккы чыгыды. Ол иги болмаганнаны ачык сезген жазуучу жиптерини сындыруу болушууклары бла окуучууга миллети арасында кыраууганы тасыпсыздыгы ангылатгычы ююргөндү.

Жазуучусу таулап ючюнчю китобында ол, 1983 жылда басмаланып, репрессияны отлугуна кыжау поэмады дегер болууду. Малкяр халккыны жашууу

бу кезиюо ажимлыды. Жагфардун кеси да ол кыйынлыкларыны өз жорети бла сынаганы себепли бу тема анга боюнчю жуук болганды.

Жазуучуну шөхү, халккы жагфардын Шавуаны Хасан Токмуа улуу бир статыясында боулап эстерледи. «Тенгерги кызылкы жаша бла кызыла» Ага журтлары бла ёктемелени селбеген сагыратылды. Жагфардын сюирини ёрге туруп: «Мени Ага журтум жокуду» – деп кычырганды, устас да тынгылап турганды, ардан кепирге болууга палахын арталыга эсине алмай. – Мында мени ёз тукумуну жюрюгюрге окуна эркинлигим жокуду, мени Ызаборугу угай, Токмуавай!»

Бу сёзлө аны кертиклини излегени, анга кылуук этерге хазыр адам болганын кёргозгөндү. Не кыйын болгунда да кесини мендигин тас этмеден, миллети тас болган инсан жигите санлады. Жагфардун аны сынаганды. Ол чытыр патриоту, интернационалисту. Триполигасын беттеринде да кыабартылы халккы бла байланыккы юрсюо учу улуу магыналы иш болгунан бек белгилген сюжеттери аслам жарны аладыла. Миллети аралы шөхүлкү бусагата бек кереклини биз барыбыз да ангылайбыз, мында кёрюрөлгөн проблемала энтта да жашууда жерлерин тапканды калдыла. Аны себепли таркы болуулары, жашуу кертиклини тап суралганы чыгармала боюндокле боюнчю кыйымталдыла.

Кытап танкыла

Жашууунда аны жаяу жолчугуу

Урушун э урууну ветераны, Россей Федерацияны эм Кыяраты-Малкярны сыйлы энергетиги, РФ-ни Жунислестерини союзуучу членни Мухамед Сагидовичи жашуу жолчугуу» деген ат бла бийк Нальчикке «Тетрагеф» типорафиде китыбын чыгарганды. Ол орус эм кыабарты тилдеде жазылганды. Ары дери да аны 9 китобы дуняны жорыгынын кёргенди. Жангы китыбында уа автор кесини атасыны, анасыны, ахуларыны, сабийлигини, жашлыгыны, шөхүлораны, жашуу жолуну ююсонден жазганды.

Мухамед Сагидович

Адамны жашууунда 80 жыл иги кесек заманды. Мухамед кеси кесин таман башлаган замандан тебиреп жашууга баш бичер чыккыга дери кезиуге кырауучу болгунан республиканы айнуу жолларын суратлап, ала кыйын болгунанларын белгиледи. Ма бу китыбында да республикада электрфикация, башка субъектлерге кыарагандыла, кыалай терк айнагы аны шарт ююле бла кёргозгөндү. Мухамед Сагидович республикада электрэнергетиканы айнагытуу сау 50 жылынын ичинде урунганды. 30 жылы уа халккы молдоно ол бөлөмоню оюнчусу болуп ишлегенди. Алайды да, республиканы социальни-экономика айнагытууга улуу куюшумчулук этгенди.

Емюрконю 60 жылы СССРде социализмде э 20 жылы демократиялы Россей Федерацияда ашырганы анга эки турулу заманганга да тиийилип, ала бичерге энг береди. Аны жашууда бла турган тюр-

лениулуге эчки кёз кырамы барды. Аны алайгыгы авторну китыбында шарт кёрөндү.

Быллай шартны энци белгилерчады: Мухамед, халккыны емюлреде магыналары тас этмеден ниет хазнасын, акылманданы аксыл себелерин кызылганда китыбын бек жаш телюге атаганды. Ол адимлыккы даражаны кыачын энци белгилегенди. Сабийини адеп-кылыккыга юйретилген ююрюно магынасын айырп келтирди. Жашуучу китыбын араларында шөхүлкүн ююлеуде кырауунда миллетиини эртенден колгөн төрелерин келтиргий хар юйюрге дери болууну сюеди.

Уланна, кызыла элдеринде жашаган, айланган жерлеринде намьса тиийши болуу ючюн, таманы, кичини багылай билгирге, адептери, тизгилери, чырайлары бла миллетиини аты бийкеде элтирге керектиле – дейди автор, кесини жашуу сынауундан оом этип.

Суптан ПШБИЕВ, ветеранларны Кыяраты-Малкяр советини президиумуну членни.

Реформа

Социальни реформа ахырына элтирик жолга чыкканды. Аны ююсонден Правительствода да оюношкандыла, экспертте профсоюзла эм иш бериучоле бла да келишимле этилгенди. Энди законпроектлени пакети Кырал Думаны кырамына берилгенди. Кыаты даулашала уа Уччу Тизгин орамдагы юйде бардырылгыдыла. «Комсомольска правда» газетини корреспондентти уа реформаны жик жиги бла тинтип чыкканды.

ПРАВИТЕЛЬСТВО жангы пенсия жоруккуну кыабыл этгенди

Неге керектиле битеу бу затла

Реформаны баш бурчун алып айтсак, чиновникле бизни пенсия системасыны не кыабат тозоккою эм келишиуге этерге юрөгөнгердери. Аны болушугуу бла эки мурап жашууда бардырылгыкыла. Биринчиси, кыралдан болушуукларыны кеп ишлегенде хар заманда да налаганы телеп тургунанна алгырга керектиле. Экинчиси, Пенсия фондуны кесинде терк болмасын, ишлеп тургунан россиячылдерден жыйналган акча да жыл санлары жеткен пенсиячыларга берилген акчаны жасып демекликди.

Шёндю пенсияла кыалай төргөлгерини адам ангыламышча кыарагылыккыла. Шарт эсеплеылгыкы уа жаланда Пенсия фонду кыллуучулардыла. Ала ишлеринде бек кеп шартны эсе алгырга керектиле: советлени заманындагы стажланы эм ол кезиндеги иш хаккыны ёлчмелерин жангыдан тергерге, алага жангы Россейде ишлеп жашуучулар кыарагыла, тугаланы, болушуукларыны ба башкылар да. Кызыккы, былда шайтан окуна сындырылгыкы ангыян.

Пенсиячыла кеслери да,

тойлодо болуучу. Ол кезинюю ичинде иш бериучо страховоу зоносланы телеп турса, алыны да эсеплеилгекти, алай бла куюшак да сезимли болууду. Алай эсе да, «кыачими» да барды. Бек алга аны кыаты тер мурап бар эди. Ишчю кыоркчы тойол эсенг, пенсияны алыккы тойолос деп. Анга да тоздю дегер окуна болуучу: ишлеп эсенг, санга кыартлык пенсия бериуге керек тойлодо. Алай система да барды, сэвэс ючюн, Германияда. Бизде аны жумушак вариантын хайыраландыла.

Биз ишлей турган пенсиячылар пенсияларын да берир кереклисин кыоруугананбыз. Жаланда бир кек кылаганды – жангы зоносланд пенсияны кёбейтиргер зат да бериллук тоюлодо.

Шёндю схема былай ишлейди: адам пенсия алып ючюн ишлей эсе, анга болушугуу куруу инфляцияга кере этилик кылмайды. Россейни Пенсия фонду жыл сайын тергеп турды иш бериучоле хар адамга кыалай бирер хак бергенлерин эм жангыдан тергедиле аланы пенсияларын кёбейтиргер огланды. Пенсияга деп ким 5-7 жылкы ичинде ачык ишлеген эсе, ити да сезимли куюшак алгыканды.

Чиновникле жыл сайын тер-

геуюно кетерик жангыдыла. Пенсия алагыны болжалы жетпейт окуна, аны бериге адегенле пенсияларын секетканды сора жаш адамла, актёрлага барып, аны алгышчылагыларын, суратта тошгөре оюмура деп тилгенерин да. Бу жол алгач болг.

САРАККУЛПАНЫ АСИЯТ.
Суратланы автор бла **Р. МАМИЕВ** алгандыла.

анасына оийоп, арада тууган улуу адимлыккы, жылылыкка залг да кёргөн эди.

Алай кёргогер тошмөйдөи спектакльдин сора жаш адамла, актёрлага барып, аны алгышчылагыларын, суратта тошгөре оюмура деп тилгенерин да. Бу жол алгач болг.

Хаккын улуу эсе, пенсиян да улуу болуп

Баш болум алгынчалый кылады. Не кыабат кеп иш хаккы аласың, ол кыабат улуу болууду пенсиян да. Реформаны хайырындан иш хаккыга куюшак ити да улуу болууду. Сэвэс ючюн, шёндю страховоу взноса (иш хаккыны 30 процентни) 47,5 миңгосмулк иш хаккын алындыла. Андан улуу иш хаккыдан да азылганган ставкала – 10-шар процентиледе им ала туюнорлей буюктеге бардыла.

Чиновникле иш хаккыны ёлчмечин аз-азадан кейбете барыр мураттыдыла. Ахырында казнаны фаядыса кейберикиди, аны хайырындан орта даражалы кылас кылагуулардан эсе улуу пенсия алгыканды. Шёндю башында келтирилген иш хаккы битеу кыралда болгунан орталык иш хаккыны 1,6-сы кыачкы эсе, 2021 жылга дери ол 2,3 кереге кёбейтириди. Шёндю доюо ахча бла тергесек, ол 68 миңгосмулк реформаны хайырындан халккыны ити иш хаккылары болганы жаланда 15-процентни тутардыкы, кылаганды уа кыартырыдыла. Экспертле да алай болууду, дейдиле.

Чиновникле айтанган кере, ол системаны бир кесек тозоккою эттерикди. Ким кеп иш хаккы ала эсе (анга кере взносланы да кеп телёи эсе), улуу пенсия алыгы тиийшиди. Аны бла бирер иш хаккылар аз болгунанга заран тошгерк тойлодо – пенсиялары азылгыкы тойлодоле. Жаланда алгынча ураниволокка болуук тоюлодо анысы.

Ахыры 4-чю беттеди.

РЕЙТИНГ

Бек бай адамла

Бизни заманда дуняга оюу алган бла нефть угай, информатика, телеком тизимле эттедиле деген теизе, сэвэсоз иш кертик бола да, алай болгунанна шартланды. Алайды да, америкалы «Фортс» журнал бардырган рейтингтерге, байлыклары болгунан тизимлери бизнесменлери кыраганды. Планетаны эм бай адамларыны тизмелеринде биринчи ючю жерде Microsoft организацияны кыраган Бил Гейтс (байлыгы 72 миллиард доллар), Google деген интернет-излеучюне иси, Ларри Пейдж эм Сергей Брин (24,9 миллиард, 24,4 миллиард доллар) эм Facebook социальни сетини генеральер директору Марк Цукерберг (19 миллиард доллар) адыла.

Он адамдан кыраулган бу тизимде бизнесменлери да информатика технологияла бла юрөгөндө. Нигерияда миллиардер Алико Данготадан башкала (10-чю жердеди, 16 миллиард доллар),

Ол хар жаны бла да кеп биллими ишчи адамды, цемент, нефть, уу, хант туза, нефть эм нефтьчюлери бла керектеди.

Рейтинге жаланда Азияны эм АБШ-ны предпринимтерини киргилгенди, алыны араларында Россейде жыкдула. Кертиди. Жашлан Москвада тургунан алай Б-жылгыгында атасы бла анасы аны Штатпагы алып кеткен эди.

Интернет.

ТУРНИР

Бу кюнде Нальчикде Универсальный спорт комплексте кьол сермеден Азияны ачык чемпионаты болганды. Ол Россияни Спорт министрствону эм бу сфера бла байламлы толтуруучу органилары 90-жыллыкларына жоранады. Анга Совет Союзу алгынычы республикаларында, Америкадан, Афганистандан, Ирандан, Иорданиядан, Монголиядан бла Перудан жюздөн аслам спортчу кыташканды, ала тогуз ауурлык категорияда эришгендиге.

«Азияны Кубогунда» спортчуларыбыз усталыкларын кёргюзтгендиге

Турнир ача, КsМР-ни спорт эмда туризм министри Аслан Адауов республиканы Башчысы Арсен Канковну агындын спортчулары кырау-чулары да эришилени башланганлары бла алгылашканды, алагыта битеу ишлеринде жетишмил болупларын тежегенди. Ол Кьол туугушуну халкыга аралы федерациясына таматасы Сергей Астахова «Азияны Кубогу» бизи республикада бардырылганы ючюн иразылыктын билдиргенди. Сергей Астахов да кесини жандан республика турнири өткөрүгө кырау-чулары ючюн ылас этгенди. Ол былайла мероприятияны мында өткөрүүгө төгө айланарына ушангананы айтканды эм турнири бардырыгы себепти этгендиге — Арсен Канковча, Аслан Адауовча, Казим Шөгеновча, Артур Мамиевча, Хасанби Хасизовча, Алексей Вайтовача, Черкесланы Заурбекче, Артур Кажожовча, Абуа Ороковча, Хасим Мамежоевча — федерацияны белгилери бергенди.

Турнир башланары алында «Кабардыкча», сабий спорт-төпсөу ансамблы төпсөуери, Алихан Хавалевча бла Алим Кодокочо а жырлат спортчулары, кырау-чулары да көплерин алгандыла. Финалга Кьабарты-Малкьардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла. Алай 55 килограмм ауурдукта бизи жерлишичи Биттирлы Ахмед Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла. Алай 55 килограмм ауурдукта бизи жерлишичи Биттирлы Ахмед Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла. Алай 55 килограмм ауурдукта бизи жерлишичи Биттирлы Ахмед Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла.

Бла төбөшү болжалдан алгач 14-4 эсеп бла бошолганды. Алай бла Даурен биринчи, Ахмед экинчи болгандыла. 65 килограмм ауурдукта экинчи жерлишичи Мартин Тхакожов бильгы Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла. Алай 55 килограмм ауурдукта бизи жерлишичи Биттирлы Ахмед Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла. Алай 55 килограмм ауурдукта бизи жерлишичи Биттирлы Ахмед Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла.

Чуларыбыз тренери Хачим эм Адам Мамежоевча, Алим Дьовжоевча. Турнирде 60 килограмм ауурдукта россияли Курбан Нургомедовча бла кьабарты Нургули Акочоноу төбөшүлери юсондон да айтып кырау-чуларам. Аланы сермедери бирчарак эди, болсада 57 эсеп бла Маргин хорлаганды. Нурмухаммед Бекланов а Украинадан спортчу андан иги да көпчю алып кытканды. Аскержан Хавалевча бла эки юмюш майдал алгандыла. Алай 55 килограмм ауурдукта бизи жерлишичи Биттирлы Ахмед Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла. Алай 55 килограмм ауурдукта бизи жерлишичи Биттирлы Ахмед Кьабардан алыт адам чыккынан эдиле, ала төрт «алтын» бла эки юмюш майдал алгандыла.

БОКС

Битеуроссий эришүледен - юмюш майдал

Бу юмюше Москвада СССР-ни, Россияни, Болгарияны эм Румынияны сыйлы тренери Борис Никоноровну сауыгаларына боксдан «А» классы турнир бардырылганды. Анга кьабарты битеу субъекттеринде 180-гө жуук спортчу кыташкандыла.

Юсуп болганды. Ол, кесини биринчи юч сермеден да хорлам бла бошоп, финалга чыккынан эдиле. Алай биринчи жер ючюн төбөшүде аны Камчаткадан боксчу кытканды. Алай бла Юсуп 56 килограмм ауурдукта категорияда экинчи жерин алганды. Аны Черк районну сабий-жаш спорт шкуну тренери Чаналаны Мурса юйретеди.

Культура

Ёз журтуна суймеклигин айтады

Майский шахарны тарых - краеведение музейинде, Кьуйлыны Кьабартыны 98 - жылгыгына аталып, Фамулу художник, Ставрополден Россияни Художниклерины Союзуну члени Светлана Кузнецованы очу керкиню ачыганды. Ол Нальчикде тууганды. Краснодарны Художествону училищесинде билим алып, жыйырма жыл КьМР - ни Миллет музейинде художник - оформитель болуп ишлегенди. Аны чыгармаларыны кебисюн Черемде Кьуйлыны Кьабартыны юй - музейинде керюрге боллукду. Аны директору Кьуйлыны Фатима белгиди.

Светлана Николаевнаны ишлери тууган журтуна кертичилигин, суймеклигин билдиреди. Бара барган заманда биз жеринин тарых маганла мыктыларын суратлаа керген бла чекленгенге тошерики деген кьоркүсү барды. Керимче чыгармаланы кебисюн эчки коллекциядан алып келтиргенбиз. Художниктин табигытаны айткылыгы суратлаган ишлеринде биз акь кыраны, бийик кыялга кьонган кышуну, кыш ингири тазалыгын кербеси. Ала акварель, пастьель, тушь, карандаш бла жазыгандыла. Бу сураттада уа Светлана карандаш сурат текнигача юйрөнө турады. Керимго бу айны ахырына дерин ишлерики.

Бизни корр. Билдириу Быйыл 23-чу ноябрде Кьабарты концерт залда (гитисинде) инвалидлени битеу жыткылары боллукду. Ол И суратта башырыкыды. Анга Инвалидлени битеурсей организациясына киргелени барысында да чакырылгандыла. Кьурау комитет.

Алчылыккыны бир кишиге да бермегендиге

Тырнауузу В.А. Губанов атылы «Геолог» спорткомплексинде боксдан сабий-жаш төлө спортшкуну ачык биринчилиги болганды.

Эришүле бейт экинчи керо бардырылгандыла, алагыта бол билтырдан эсе аслам спортчу кыташкандыла - республиканы жер-жерлерини спорт шкунларындын 140-гө жуук адам. Элбурс району Физический культуру эм спорт жаны бла комитетини башчысы Джампуланы Магомет турини юсондон айтканына керо, сермедешде жаш боксчулары иги хазырылыклары, хорламгы атинилуелерини шарт эсене эди. Алай 2000-2001 жылдада тууган жашчыкыла эришген эдиле. Кеслерини ауурлык кате-

горияларынды биринчи жерлени Улакьланы Рахим, Тобейланы Тимур, Бабаланы Алан (Кёндеден), Гёжаланы Нану, Джампуланы Расул (Огьары Бабаран), Гёжаланы Магомет (Элбурс) алгандыла. Балаланы Хамит (Тырнауу), Кьабартыкылары Алим, Жампуланы Мурат (Пашчу), Диналаны Ислам (Бильгы) экинчи болгандыла. 1998-1999 жылдада тууган баланы араларында райондан Шекаланы Рустам (Тырнауу), Малкьарланы Альберт, Темир-кьабартыны Беслан (Элбурс), Жампуланы Магомет (Бильгы),

Локиланы Ислам (Кёндеден), Малкьарланы Мурат (Пашчу) хорлагандыла. Экинчи жерге Тимур Чимаёвоч, Улакьланы Мухаммат (Тырнауу), Булатланы Алан, Курданланы Юсуф, Байдаланы Масхут (Элбурс), Локиланы Аслан (Кёндеден) чыккындыла. Призёрланы санына киргелени барысына да Спорт комитетден сауыгала берилгенди. Анатолий АГОМОВ. Сурат авторунду. СУРАТДА: хорлагыланлы кьуауму.

Баш редакторун орунбасары КьОНАКЪЛАННЫ Хасан

Table with editorial information including REDKOLEGIIYA, TEL-FONLAR, BEPШAЙЛAHHИ, and other contact details for the newspaper.

Table with editorial information including REDKOLEGIIYA, TEL-FONLAR, BEPШAЙЛAHHИ, and other contact details for the newspaper.

Правительство жангы пенсия жоруккыну кьабыл этгенди

Ахыры Алы 3-чю бетдеди. Бек аз стаж 15 жыл боллукду. Бусагатада уруну пенсияны алыр ючюн, 5 жылны ишлесе да жетиширикти. Чиновникле ол бек азды дегендиге. Алагыта аны 30 жылга дерин кьоторюрге деген эдиле, експертле уа анга кьажау тургандыла. Кьыйын 90-чы жылда көпке кьайда иш таспала, анда ишлеп тургандыла, башхача айтсак, официалый уруну байламлыкка болмагандыла. Шёндю окуна да ишчилени иги кесиге, артыкыда регионда «аурунада» урунадыла. Алай эсе, ала 30 жыл стаж аталлык туйюлдюле. Аны эсе алып, 15-жыллык стажада тохташкандыла. Аны 5 жылдан башлап 15 жылны ичинде, аз-аждан 2025 жылга дерин көбөйтө барып мурат барды. Алай этилсе, стажагы жетишмегенде, ишлеп, ол чекке жетерге боллукдула.

Биз жыйган ахча тас боллук туйюлду. Башынды бек айтхан затпа пенсияны страховой кесиге бла байламдыла. Пенсиягызыгаш иш беричю экинчи ючюн төлөгөн азынаны 30 процентини 16 проценти болады. 1967 жылга дерин туугандылары да пенсияны страховой кесиге киредиле. Андан көч туугандыны 10 проценти страховак этилген.

лени кесигине кьошулдыла, 6 проценти уа накопительный кесигине. Бизни банклада кьартлыгы-бусагата деп саклаган ахчаны ахыр кесиге ючюн бек кысы сермедеш бардырылгандыла. Бардырылмай да кьаллык туйюлюди. Нек дегенде ол кубушчада биз банклага салган 2,5 триллион сум барды. Хар жыл, салып ол эки-юч юзю миллиард сомгьа көбөйө барды. Келе турган жылда чиновникле ол ахча черкени тюзонлей бюджетте кьуыр мураттыдыла. Формалый сыйлау - пенсия накопленияны системасын нек кадар кьоркүсүз этюлду. Шёндю кьырлыккы болмаган Пенсия фонду клиентлени бек тири чакырадыла, болсада бир киши ант этмейди ахча тас болмазыгына.

«Бир неча керо кьырлыккы болмаган халкь Пенсия фонду, битеу активлери бла бирге, гражданы пенсия жаны бла эркиликлери шартлары бла биз тас болуп кетгендиге. Аны эсе алсак, алай битиюно иринин нек кадар алгьа сьыгын керексег иги боллукду, оздургандан эсе, дегенди Уруну эм социалый кьорунулуу министрствону башчыны орунбасары Андрей Пудов. Битеу эчки фондлагы эки жылны ичинде, 2015 жылны ахырына дерин, шёндонд эсе ачык боллукту, дегендиге. Башхача айтсак, коммерциясыз организация формадан (сейр этсегиз да, кьырлыккы бойсунмаган фонду алай ишлейде) акционер общество форматы көчюгю, дегендиге. Ол заманда алагыта ахчаларыбызны эм салымкы накопительный кесиге бузуп кьыорга боллукдула.

Юбпей

Кьабарты-Малкьарны Нотариальный палатасы кьуралганы 20 жыл болганды. Озган байрым кюн ол кесини юбилейин «Синдика» кьонак юйде кьууанчылы белгилгенди.

Ахшы урунганланы тас бөлүк белгилегендиге

Юбилярланы алгышларгыта КьМР-ни Башчысыны Администрацияны праволу экспертиза жаны бла бөлүкю моно таматасы Гажонланы Жантемир көлгө эди. Кьабарты-Малкьар Республиканы Нотариальный палатасыны президенти Анус Целоузова уа кесини кьыса сёзюнде нотариалы тарыхы бла шатыры этгенди. Биринчи болуп бу тегили лицензияны Т.Вартанов, С. Хохлачёва, М. Хакулова, Л.Хозаева, Д.Кокоева, М. Мовсисян, М.Даурова, Л.Иналлова, С.Г.Шивева, О.Переяслова алгышарын, ала, Нотариальный палатаны кьурауну башламчылары болуп, Кьабарты-Малкьар бюджетден тышында нотариалты кьурауга уллу кьыйын салганыларын чертгенди. Палатаны бирини президенти Светлана Хохлачёва болганына да эсе салганды. Эчки ители нотариатка көчюрге РФ-ни Юстиция министрствону КьМР-де Управлени-

аттарыны келечилери бла иги байламлык кьуралганын, бир бирге семинарлагы, ачык жыйылуулагы барыу ахшы төгөге айланганы да айрып айтканды. Кьууанчылы ингире сауыгала да берилгендиге. РФ-ни нотариальный палатасыны президенти атындан бюсорю кьагыгьа Земфиря Ханиева, Антонина Иванова, Асият Кармокова, Сыйлы грамоталагы Светлана Трулова, Анус Целоузова, Наталья Алексеева, Наталья Эльберова тийиш болгандыла. Маргарита Даурова, Майя Хакулова «За заслуги перед нотариатом», Багыналаны Лариса, Кьазийланы Амина «Нотариатта бөт жарыккы ишлеген ючюн», Арина Долова, Ева Шугушева, Мария Мовсисян «Ишлеринде усталыклары ючюн» деген белгиле бла сауыалангандыла.

КьМР-ни Парламентини Сыйлы грамоталары бла сауыаланганы да бар эдиле. Аланы уа Парламентини юйөндө республиканы законла чыгаруучу органыны башчысы Чеченланы Ануар бердикчи. «Кабардыкча» төпсөу ансамбли солистери, жырчыла Текулыны Амур, Али Ташпо, Мухамид Батыров, Аликб Хулсергенов, Альберт Арзамасов, дагында башхала ингири бютюн жарык этгендиге. ХОПАЛГАНЫ МАРЗИЯТ. СУРАТЛАДА: (башында) Анус Целоузова, (тубюнде) байрам барган кезиу.